

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 528/2023-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátskou kanceláriou, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban MBA, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Tos 97/2023 z 10. augusta 2023 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práv podľa čl. 9 ods. 1, 3 a 4 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Tos 97/2023 z 10. augusta 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“), ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu, vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie a zároveň mu prikázal, aby sťažovateľa bezodkladne prepustil z väzby na slobodu. Sťažovateľ si okrem toho uplatňuje aj primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2 500 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva nasledujúci stav veci:

Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) č. k. 39 Tp/2/2023 z 30. januára 2023 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71

ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Väzba začala plynúť 26. januára 2023 o 22.29 h, písomný sľub obvineného nebol prijatý a jeho väzba nebola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka. Uznesením sudcu pre prípravné konanie č. k. 39 Tp 7/2023 z 5. apríla 2023 bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietnutá, písomný sľub obvineného nebol prijatý a jeho väzba nebola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka ani prijatím záruky dôveryhodnej osoby. Neskôr 3. júla 2023 podala Okresná prokuratúra Pezinok na okresnom súde na sťažovateľa obžalobu č. k. Pv 509/22/1107-102 pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3, ods. 4 písm. c), ods. 6 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Okresný súd preto predvolal sťažovateľa na výsluch 18. júla 2023 na účely rozhodnutia o ďalšom trvaní väzby. Ešte predtým 12. júla 2023 doručil sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu súdu podanie označené ako návrh obvineného na rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby spolu s prílohami: písomný sľub, záruka [REDAKOVANÉ] ako dôveryhodnej osoby, záruka [REDAKOVANÉ] ako dôveryhodnej osoby, súhlas vlastníka nehnuteľnosti s elektronickým monitorovaním, list vlastníctva k predmetnej nehnuteľnosti, faktúra od spoločnosti Telekom za internetové služby za mesiac máj 2023, potvrdenia o úhrade faktúr od spoločnosti Telekom, potvrdenia o vykonaných platbách spoločnosti ZSE Energia, a. s., tlačová správa ústavného súdu. Uznesením okresného súdu č. k. 39 T 35/2023-785 z 18. júla 2023 bol sťažovateľ prepustený z väzby na slobodu. Proti tomuto uzneseniu podal prokurátor v zákonnej lehote sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 39 T 35/2023-785 z 18. júla 2023, sťažovateľa naďalej ponechal vo väzbe z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a zároveň odmietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu. Okrem toho neprijal záruky rodičov sťažovateľa ako dôveryhodných osôb ani písomný sľub sťažovateľa a nenahradil jeho väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v prvom rade namietal, že v jeho prípade neexistovali relevantné dôvody na pokračovanie jeho preventívnej väzby. Pritom zdôraznil, že argumenty súdu za väzbu nemôžu byť všeobecné a abstraktné, ale mali by sa opierať o konkrétne skutočnosti týkajúce sa danej osoby a veci. Zároveň v uvedenom kontexte nestačí vyvodit' záver o charaktere sťažovateľa iba zo skutočnosti, že je trestne stíhaný. Krajský súd ale pri rozhodnutí o ponechaní sťažovateľa vo väzbe mal vychádzať iba zo závažnosti a z charakteru trestnej činnosti, ktorá je mu kladená za vinu (ktorá bola daná tým, že sa u neho našlo 43 jednorazových dávok drogy – pervitínu, pozn.). Toto východisko krajského súdu sťažovateľ považuje za príliš všeobecné a abstraktné. Navyše nebezpečenstvo ďalšej trestnej činnosti nebolo podľa sťažovateľa v jeho prípade ani aktuálne a ani akútne. Vo vzťahu k svojmu doterajšiemu spôsobu života sťažovateľ poukázal na okolnosti, že ku skutku sa priznal a namieta iba jeho právnu kvalifikáciu, dosiaľ nebol právoplatne odsúdený za žiadnu inú drogovú trestnú činnosť, má prácu s relatívne slušným príjmom (autoservis) a rodinné zázemie (býva v rodinnom dome so svojimi rodičmi). Pritom krajský súd sa mal týmito okolnosťami v napadnutom uznesení zaoberať iba nedostatočne, hoci na nich sťažovateľ v priebehu prípravného konania poukazoval. Krajský súd v napadnutom uznesení vychádzal z toho, že

v prípade sťažovateľa existuje dôvodné podozrenie, že by pokračoval v nezriadenom spôsobe života, pretože hoci ustanovená znalkyňa – psychiatricka nezistila u sťažovateľa symptómy detegujúce závislosť od pervitínu, iných drog alebo alkoholu, užívanie pervitínu u neho toho času hodnotila ako škodlivé, a preto vzhľadom na všeobecné posúdenie závažnosti predmetnej trestnej činnosti, ako aj nedostatočné posúdenie podmienok jeho ďalšieho života sťažovateľ zastával názor, že preventívny dôvod jeho väzby nebol v napadnutom uznesení posúdený a vyhodnotený ústavne akceptovateľným spôsobom.

4. Ďalšou námietkou sťažovateľa bolo, že krajský súd v napadnutom uznesení neprihliadol na faktor plynutia času, t. j. na skutočnosť, že skutkový základ bol od času vzatia sťažovateľa do väzby zoslabený, a tým zapríčinil protiústavnosť ďalšieho trvania väzby sťažovateľa. Krajský súd v napadnutom uznesení iba prevzal skutkový stav a argumentáciu z času predchádzajúcich rozhodnutí o väzbe sťažovateľa.

5. Sťažovateľ okrem toho tiež zastával názor, že sa krajský súd nevysporiadal dostatočne s jeho návrhom na nahradenie väzby. Sťažovateľ považoval argumentáciu v napadnutom uznesení za formálnu, plnú všeobecných konštatovaní, pričom táto argumentácia podľa sťažovateľa nereagovala na osobitné skutkové okolnosti týkajúce sa osoby sťažovateľa a ani na ním prednesenú argumentáciu. Za výnimočné okolnosti považoval sťažovateľ svoj produktívny vek, stály finančný príjem, rodinné zázemie, absenciu predošlých odsúdení za drogovú trestnú činnosť a jeho priznanie a ochotu spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní

6. Poslednou okolnosťou, ktorú sťažovateľ vyčítal napadnutému uzneseniu krajského súdu je, že zamietnutie jeho návrhu na nahradenie väzby bez vykonania verejného zasadnutia predstavovalo porušenie princípu kontradiktórnosti, ako aj práva na riadny opravný prostriedok. Sťažovateľ totiž tvrdí, že ak sa prvostupňový súd nezaoberal jeho návrhom na nahradenie väzby (lebo ho prepustil z väzby na slobodu, pozn.), rozhodoval o tomto jeho návrhu ako prvostupňový súd až krajský súd napadnutým uznesením. Krajský súd ale v tomto prípade rozhodoval bez nariadenia verejného zasadnutia a bez vypočutia osôb ponúkajúcich záruky za sťažovateľa. Podľa sťažovateľa mal preto krajský súd aj s poukazom na § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v spojení s § 72 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v časti rozhodovania o jeho návrhu na nahradenie väzby vrátiť vec okresnému súdu na nové rozhodnutie.

7. Vo vzťahu k finančnému zadosťučineniu sťažovateľ uviedol, že keby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu, tak pre jeho zotrvanie vo výkone väzby od 18. júla 2023, a teda od rozhodnutia okresného súdu o jeho prepustení z väzby na slobodu, až do 28. augusta 2023, a teda do doručenia napádaného uznesenia obhajcovi sťažovateľa (41 dní), je potrebné a ústavne spravodlivé, aby bolo sťažovateľom už namietané porušenie základných práv a slobôd odškodnené porušovateľom aj cez primerané finančné zadosťučinenie. Pri určení jeho výšky (2 500 eur) odkázal na výkladové pravidlá občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky (30 Cdo 2357/2010) podľa ktorého pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy za výkon väzby s ohľadom na výsledok trestného konania predstavuje nárok na odškodnenie v rozmedzí súm 20 eur až 60 eur za jeden deň trvania väzby.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny) a práva na slobodu a bezpečnosť [čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 dohovoru, resp. čl. 9 ods. 1, 3 a 4 medzinárodného paktu] napadnutým uznesením krajského súdu.

9. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná právomoc ústavného súdu len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby (alebo je vo väzbe), bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol do väzby vzatý pre konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu vyjadrenú v § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku alebo okolnosti uvedené v odseku 2 tohto ustanovenia, a osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby (II. ÚS 76/02). Úlohou ústavného súdu je tiež sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (III. ÚS 271/07, II. ÚS 465/2011). Ústavný súd preto nemôže zasahovať do skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ak ich z danej perspektívy možno pokladať za udržateľné.

11. Vo vzťahu k trvaniu dôvodu preventívnej väzby krajský súd uviedol (strana 9 napadnutého uznesenia): *„Krajský súd v názorovej zhode s prokurátorkou poukazuje na závažnosť trestnej činnosti, pre ktorú je obžalovaný stíhaný a pre ktorú bola na neho podaná obžaloba. Obžalovaný sa mali podieľať na distribúcii drog iným osobám, bez ohľadu na to, že tieto drogy (pervitín) týmto osobám poskytoval bezodplatne. Významnou je aj tá skutočnosť, že u obžalovaného boli nájdené drogy v takom výraznom množstve, ktoré predstavujú 43 jednorazových dávok drogy, čo ešte umocňuje závažnosť činu, z ktorého je dôvodne podozrivý. Zo strany obžalovaného nemalo ísť len o jednorázové (ojedinelé konanie), ale malo ísť o opakované páchanie trestnej činnosti po dobu od roku 2022 do dňa 26.01.2023. Navyše je tu aj dôvodné podozrenie, že činnosť obžalovaného nebola iba náhodná (nešlo o príležitostné poskytnutie drog iným osobám), ale toto malo byť súčasťou nielen nezriadeného spôsobu jeho života, ale aj spôsobu života ďalších osôb, ktorým tieto drogy bezodplatne poskytoval. Ďalším rizikovým faktorom u obžalovaného je aj skutočnosť, že sám je konzumentom omamných a psychotropných látok, ktoré podľa vlastného vyjadrenia pred súdom užíval asi pol až trištvrte roka a to dvakrát do týždňa.“*

12. K doterajšiemu spôsobu života a prognóze ďalšej trestnej činnosti krajský súd dodal (strany 9 a 10 napadnutého uznesenia): *„Liečiť sa nechce, lebo sa nepokladá za závislého, neguje akékoľvek obtiaže po vynechaní MFA. Obžalovaný údaje z addiktologickej anamnézy poskytoval sporo, zatajoval, resp. neuvádzal všetky skutočnosti, snažil sa pôsobiť v čo najlepšom svetle. Vyjadrovaná motivácia k abstinencii nebola vnútorná, skôr vonkajšia, najmä pod tlakom*

hroziaceho trestu a z obavy zo sociálneho debaklu. Znalkyňa - psychiatrička v závere svojho znaleckého posudku napokon konštatovala, že nezistila symptómy detegujúce závislosť na MFA, iných návykových a psychotropných látkach či alkohole, pričom užívanie MFA toho času hodnotí ako škodlivé. U obžalovaného podľa MKCH 10 neboli splnené podmienky na diagnostiku závislosti. Znalkyňa nenavrholo ochranné protitoxikomanické liečenie, pretože obžalovaný opakovane uvádzal, že nemá záujem o protitoxikomanickú liečbu, uvádzal, že nie je závislý na návykových látkach. Znalkyňa psychiatrička vyslovila názor, že obžalovanému chýba vnútorná a vonkajšia motivácia k liečbe. Obžalovaný nie je motivovaný k trvalej abstinencii. Liečba u nemotivovaného závislého, prípadne u osoby, kde užívanie návykových látok treba hodnotiť ako škodlivé, by nepriniesla žiadaný efekt, t. j. liečba by nevedla k vedomej a trvalej abstinencii a bola by iba záťažou pre zdravotnícke zariadenie, v ktorom by obžalovaný liečbu vykonával.“

13. Podľa názoru ústavného súdu neobstojí námietka sťažovateľa o arbitrárnosti, resp. o nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia, keďže krajský súd v ňom zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom objasnil všetky relevantné skutočnosti odôvodňujúce jeho právny záver o naplnení formálnych i materiálnych podmienok tzv. preventívnej väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Pri rozhodovaní o väzbe sa nevyžaduje úplná istota, že obvinený bude konať podľa § 71 Trestného poriadku, ak nebude vzatý do väzby. Na rozhodnutie o väzbe preto postačuje, že táto hrozba s prihliadnutím na konkrétne skutočnosti je reálna.

14. Pokiaľ ide o sťažovateľovu námietku týkajúcu sa plynutia času, krajský súd poukázal na to, že toto podozrenie proti sťažovateľovi zosilnelo, resp. nabralo na dôležitosť z dôvodu, že v danom prípade dôkazná situácia odôvodnila už podanie obžaloby proti sťažovateľovi (strana 8 napadnutého uznesenia).

15. Krajský súd zároveň dospel k presvedčeniu, že väzbu sťažovateľa nebolo možné nahradiť zárukou jeho rodičov, písomným sľubom a ani dohľadom, pretože „... *substitúcia väzby s poukazom na špecifické okolnosti prípadu a osobu obžalovaného sa javí v danej veci ako celkom nedostatočná. Sťažnostný súd dáva do pozornosti aj tú skutočnosť, že v zmysle ustanovenia § 80 ods. 2 Tr. por. pri obzvlášť závažnom zločine, záruka dôveryhodných osôb, písomný sľub, ako aj dohľad probačného a mediačného úradníka možno akceptovať len za predpokladu, že to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Krajský súd však žiadne výnimočné okolnosti tohto posudzovaného prípadu nevzhliadol.*“. Ústavný súd súhlasí, že za mimoriadne okolnosti v sťažovateľovom prípade nebolo možné považovať v zásade bežné okolnosti ako jeho produktívny vek alebo rodinné zázemie sťažovateľa.

16. Napokon k sťažovateľovej námietke, že o jeho návrhu na nahradenie väzby rozhodoval prakticky iba krajský súd v napadnutom uznesení, a to v prvom stupni, ústavný súd konštatuje, že kontradiktórnosť, resp. právo na opravný prostriedok bolo v predmetnom prípade zaručené tým, že vo veci rozhodovali súdy v dvoch inštanciách. Vzhľadom na okolnosť, že prvostupňový súd rozhodol o prepustení sťažovateľa, bol logicky akýkoľvek výrok o nahradení väzby nadbytočný. To ale neznamená, že v rámci rozhodovania o väzbe by mal mať sťažovateľ právo na dve negatívne rozhodnutia o jeho návrhu na nahradenie väzby (m. m. IV. ÚS 605/2021). Rovnako platí, že v danej procesnej situácii krajský súd nemohol rozhodnúť výlučne kasačne, ale musel o väzbe rozhodnúť sám [§ 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku].

17. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

18. Ústavný súd na základe uvedených skutočností a dôvodov, ako aj s prihliadnutím na svoju judikatúru, podľa ktorej možno za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa týkajúcu sa porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu a práva na slobodu a bezpečnosť napadnutým uznesením krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu